

Н.О. Ніжнік,
директор
*Державного професійно-технічного
навчального закладу
«Славутський професійний ліцей»*

РЕАЛІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ЯКІСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Розвиток економіки неможливий без належного забезпечення підприємств кваліфікованою робочою силою, так як жодна галузь економіки не може обійтися без кваліфікованих робітників із високим рівнем професійної підготовки. Тому основним завданням ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» є забезпечення якості підготовки майбутніх робітничих кадрів.

Реалізація безпечного якісного освітнього процесу в умовах воєнного стану є вельми складним та надзвичайно важливим завданням. Воєнний стан супроводжується загрозою для безпеки та стабільності країни, що негативно впливає на всі сфери суспільного життя, зокрема й на освіту. Наразі ця проблема є гострою й потребує значних зусиль від педагогічного та управлінського складу закладу освіти, так як освітній процес у таких умовах воєнного стану стає більш вразливим та піддається значним викликам.

Одним із основних аспектів реалізації безпечного якісного освітнього процесу в умовах воєнного стану є забезпечення безпеки здобувачів освіти та працівників ліцею. Це включає захист учасників освітнього процесу закладу від можливих загроз, а також забезпечення безпеки самого навчального середовища. У ліцеї обладнане найпростіше укриття. Об'єкт знаходиться в належному технічному, санітарному та протипожежному стані. Має два виходи (входи). В укритті закладу наявні санвузли, освітлення (зокрема й резервне) та вентиляція. Також наявне централізоване водопостачання та резервуари з питною водою, достатній запас засобів медичної допомоги та пожежогасіння.

Сьогодні підготовка робітників (первинна професійна підготовка) за регіональним замовленням здійснюється за професіями: «Кравець», «Кухар. Кондитер», «Електрогазозварник», «Слюсар з ремонту колісник транспортних засобів. Електрогазозварник», «Кухар. Офіціант», «Монтажник гіпсокартонних конструкцій. Штукатур». Поряд із цим проводиться професійне навчання дорослого населення: професійно-технічне навчання, підвищення кваліфікації з професій: «Кухар», «Кравець», «Офіціант», «Електрогазозварник», «Слюсар з ремонту колісник транспортних засобів», «Монтажник гіпсокартонних конструкцій». Усі професії, з яких проводиться підготовка, навчаються на основі модульно-компетентісного підходу. Також здійснюється підготовка кваліфікованих робітників із елементами дуальної форми навчання за професіями: «Кухар. Кондитер», «Монтажник гіпсокартонних конструкцій. Штукатур», «Електрогазозварник», «Кухар. Офіціант».

Формування контингенту ліцею здійснюється на основі підписання договорів із замовниками кадрів (підприємства Славутської громади та

Шепетівського району). Для того, щоб не було розбіжностей між бізнесом і закладом освіти для формування регіонального замовлення, проводяться різноманітні зустрічі та засідання, на яких обговорюється потреба в робітничих кадрах, погоджується навчально-плануюча документація (навчальні плани та робочі програми). Основними замовниками кадрів є: кафе-бари «Прем'єра» та «Джан», кав'ярня «Мармулядка», ресторан «Україна», ТДВ «Славутський РМЗ», ДП «Шепетівський ремонтний завод», ПП Григорук В.В., ПАТ «Прогрес», ПАТ «Горинь» та інші.

У період з 03 липня по 29 вересня 2023 року ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» долучився до реалізації Міжнародного проєкту «Програма ООН із відновлення та розбудови миру» згідно з проєктом «Професійна інтеграція внутрішньо переміщених осіб/EU4Skills», проведення короткострокових курсів із подальшим стажуванням на підприємствах з метою працевлаштування.

У цей період ліцей здійснював підготовку дорослого населення за кошти донора – Уряду Німеччини через Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH з опанування часткових компетентностей з професії «Кравець» (10 осіб). За умовами проєкту здобувачі освіти навчалися на базі ліцею та проходили стажування на базі замовника кадрів ПрАТ «Горинь» м. Славута. Після завершення навчання всі випускники були працевлаштовані, 7 з них – на ПрАТ «Горинь» м. Славута. Варто відзначити, що реалізація проєкту допомогла покращити матеріально-технічну базу виробничої майстерні ліцею, адже ПРООН в Україні безвідплатно передав обладнання: дошку для прасування з парогенератором, розпошивальну машину.

ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» знаходиться у постійному пошуку нових ідей та можливостей щодо організації професійного навчання. 26 квітня 2023 року на базі закладу освіти відбулося засідання круглого столу «Професійна орієнтація закладу освіти у співпраці з соціальними партнерами». У заході взяли участь соціальні партнери ліцею: представники підприємств міста Славута, Славутської ОТГ, Ганнопільської ОТГ, Берездівської ОТГ, Крупецької ОТГ, начальники відділів освіти ОТГ. Ключовим питанням зустрічі було ознайомлення та обговорення можливості підтримання конкурентоспроможності громадян на ринку праці в контексті навчання впродовж життя. Ця зустріч дала позитивні результати, так як уже з липня 2023 року було організоване підвищення кваліфікації з професії «Кухар» для дорослого зайнятого населення (підготовка здійснювалася за рахунок отриманого ваучера на професійне навчання).

Команда кваліфікованих педагогів працює над підвищенням якості організації освітнього процесу, шляхом впровадження інноваційних педагогічних та виробничих технологій. Ліцей є активним учасником волонтерського руху, професійних ярмарок, переможцем багатьох обласних і всеукраїнських олімпіад, оглядів, конкурсів, виставок та постійним учасником міжнародних форумів «Іноватика в сучасній освіті», міжнародних виставок «Сучасні заклади освіти», «Освіта і кар'єра» (Додаток А). Учні ліцею є активними учасниками обласних, Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів ЗП(ПТ)О, професійної майстерності «WorldSkills Ukraine» (Додаток Б). Відповідно й маємо хороші результати (2023 рік):

- Обласний конкурс учнівських проєктів з предмета «Технології» «STEM у професії: змінити світ», здобувачі освіти групи № 23 Дарина ВЕРЕМІЙЧУК, Настасія КІРДЕЙ, Михайло ТИЩУК, Станіслав МОНІЧ, Анастасія ПАВЛЮК, «Розробка колекції сучасного молодіжного одягу «Незламні», Диплом II ступеня в напрямку «Дизайн сучасного одягу».

- Обласний конкурс учнівських проєктів «Охорона праці на захисті життя» з предмета «Охорона праці», здобувач освіти групи № 21 Олександр ТРУСОВ, Диплом III ступеня.

- Обласний конкурс фахової майстерності з професії «Кравець» (в рамках Тижня професійної освіти в Україні), Дарина ВЕРЕМІЙЧУК, III місце.

- Обласний конкурс фахової майстерності з професії «Електрогазозварник» (в рамках Тижня професійної освіти в Україні), Олександр ЖОГАН, III місце.

- Обласний конкурс фахової майстерності з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» (в рамках Тижня професійної освіти в Україні), Павло ДЕМ'ЯНЧУК, учасник.

- Обласна виставка-конкурс кращих творчих робіт, переможці – Ірина КУЗЬМІЧ (кондитер), Олена БІЛЕЦЬКА (кухар), Владислав МЕЛЬНИК (електрогазозварник).

- Конкурс фахової майстерності з професії Кравець «Погляд на майбутню професію» (ХНУ, кафедра «Технології конструювання швейних виробів»), Дарина ВЕРЕМІЙЧУК, Диплом III ступеня.

- Всеукраїнський дистанційний мистецький конкурс «Янголятко Перемоги», Нікіта ЧАЙКОВСЬКИЙ, I місце.

- Всеукраїнський творчий конкурс «До 32-ї річниці Незалежності України»: Ольга ГОНЧАРУК, Крістіна МАРТИНЮК, Радміла АНТОНЮК (I місце, номінація «Дизайн одягу»); Нікіта ЧАЙКОВСЬКИЙ (I місце, номінація «Декоративно-прикладне мистецтво»).

- Відкритий обласний конкурс з інформаційних технологій для учнівської молоді «IT_TEEN_ZP» організований КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ «ГРАНІ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ: Іван МАРЧУК (Диплом III ступеня в номінації «Цифрова фотографія», Диплом I ступеня в номінації «Цифрова фотографія»), Євгеній ХОМЕНЧУК (Диплом II ступеня в номінації «Сайт на конструкторі»).

- Всеукраїнський профорієнтаційний фестиваль «Велич і героїзм професійної освіти України», Анастасія КІРДЕЙ та Анна ОПАНАСЮК (Диплом Лауреата).

Для стимулювання процесів навчання необхідне більш ефективне освітнє середовище: освіта сьогодні стає ключовим чинником розвитку інноваційної економіки України. У цей час STEM технології є одним з головних трендів інноваційної освіти. Впровадження STEM технологій в освітній процес має вирішальне значення для розвитку сучасного інформаційного суспільства. З метою реалізації інформаційного й емоційного збагачення сприймання, мислення й почуттів здобувачів освіти, формування навчальних компетентностей, ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» спільно з БО «Благодійний фонд «РОКАДА»

реалізовував проєкт по створенню інформаційного центру «Простір дозвілля та розваг «Книжка з ароматом кави» (листопад-грудень 2023 р). Облаштовано простір для тренінгів, зустрічей, дозвілля та розваг. Він включає в себе точку доступу до мережі Інтернет, полиці з книжковим наповненням, можливість перегляду презентацій фільмів, комфортні меблі. Це інноваційна локація для формального й неформального спілкування, проведення заходів, зустрічей для ВПО, що проживають на території закладу, учасників освітнього процесу ліцею.

У ліцеї функціонує Центр професійної кар'єри, пріоритетними завданнями якого є професійна орієнтація, популяризація робітничих професій, які, у сьогоденні, є надзвичайно необхідними в розбудові нашої держави. Команда активних педагогічних працівників розкаже про алгоритм пошуку роботи й побудови власної справи для успішного розвитку професійної кар'єри. Водночас консультантами Центру проводиться професійна орієнтація здобувачів освіти закладів середньої освіти з метою популяризації робітничих кадрів та професійної освіти в цілому. 15 березня 2023 року ДПТНЗ «Славутський професійний ліцей» презентував досвід «Популяризації професійної освіти в громаді» під час Всеукраїнського заходу «Профільна школа – можливість вибору власної освітньої траєкторії учня», що проходив у місті Славута в рамках Шведсько-українського проєкту «Підтримка децентралізації в Україні». Переконані, що саме спільна із закладами середньої освіти якісна профорієнтація щодо престижності робітничих професій та важливості здобуття професійної освіти, дала позитивні результати – динаміка бажання навчатися в нашому ліцеї за останні три роки значно збільшилася.

У закладі освіти створені належні умови щодо організації освітнього процесу, для успішного оволодіння професіями та життєтворчості, самореалізації особистості, здобуття якісної освіти.

Список використаних джерел

1. Галаган І. Передові освітні технології світу / І. Галаган // Відкритий урок. – 2013. – № 2. – С. 28-31.
2. Давидюк О.М. Інноваційні технології в освітньому процесі / О.М. Давидюк, Т.І. Дегтярьова // Пед. майстерня. – 2013. – № 2. – С. 2-8.
3. Островерхова Н.М. Оцінка якості освіти. Освіта і управління. 2005. Т. 8. № 1. С. 109–133.
4. Щербак Л.В. Якість професійно-технічної освіти в умовах її модернізації: методичні рекомендації / Людмила Щербак. – К.: Геопринт, 2009. – 57 с.